

SAYI : 36311982-101.07.04-E.9163

BAŞVURU NO : 2017/16095

KARAR TARİHİ : 29/05/2018

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :

BAŞVURAN VEKİLİ / TEMSİLCİSİ : -

BAŞVURUYA KONU İDARE : Eskişehir Su ve Kanalizasyon İdaresi
(ESKİ) Genel Müdürlüğü

BAŞVURUNUN KONUSU : Su borcuna itiraz hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 18.12.2017

I. ŞİKÂyetÇİNİN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Şikâyetçi, hiç bir yükleme yapmadığı halde su sayacının çalışmaya devam ettiğini, arızanın bildirilmesi amacıyla ESKİ Genel Müdürlüğüne 28.11.2017 tarihinde başvurduğunu, dilekçesinde *evi 12.07.2016 tarihinde satın aldığını, sayacın arıza yaptığını, halen su vermeye devam ettiğini, evi aldığı tarihten bu yana su kartına su yüklediğini belirterek arızanın giderilmesini talep ettiğini*, başvuru sonucunda 01.12.2017 tarih 8483 sayılı yazı ile 1340,89 TL borç çıkartıldığını, konutta H. K. adına kayıtlı su aboneliğinin mevcut olduğunu, bu kişinin ESKİ ile yaptığı abonelik sözleşmesini sonlandırmadan konutu terk ettiğini, oluşan borcun sayaç arızası nedeniyle ortaya çıktığını, sayaç arızasını usulüne uygun olarak bildirdiğini iddia ederek borcun iptalini talep etmektedir.

2. Şikâyetçinin 28/11/2017 tarihli başvurusuna, ESKİ Abone İşleri Daire Başkanlığı, 01/12/2017 tarihli yazı ile cevap vermiştir. İlgili yazıda, 14/11/2017 tarihinde ... Mah. ...Sok. No:... adresinde ...adına kayıtlı ... nolu elektronik sayacın sayma kontrol arızası sebebi ile 529 işarda geçici mekanik sayaç takıldığı, bakıma alınan eski sayaç üzerinde 15/11/2017 tarihinde yapılan kontrolde pil bitmesi, açma kapama vanası arızası ve -425,23 m3 borç kredi verdiğinin tespit edildiği hususlarına yer verilerek ESKİ tarifeler yönetmeliğinin 35 inci maddesinin birinci fıkrası gereğince borç kredi ve tamir masrafından oluşan toplam 1340,89 TL'nin ödenmesi şikâyetçiden talep edilmiştir.

3. Şikâyetçi 07/12/2017 tarihli dilekçe ile ESKİ tarifeler yönetmeliğinin ilgili hükümleri gereğince borçtan eski abone ...'nin sorumlu olduğu gerekçesi ile borca itiraz etmiştir. ESKİ Abone İşleri Daire Başkanlığı, 13/12/2017 tarihli yazı ile yukarıda yer verilen bilgilere ilave olarak tapu bilgilerine göre, taşınmazın 12/07/2016 tarihinde şikâyetçi tarafından satın alındığını belirterek şikâyetçinin aynı adreste ikamet ettiği gerekçesi ile oluşan borcu tekrar şikâyetçiden talep etmiştir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

4. Eskişehir Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Abone İşleri Dairesi Başkanlığının 23/01/2018 tarih ve 899 sayılı yazısında, "22.06.2009 tarihinde, ...tarafından, ... Mahallesi ... Sokak No: ... adresine ... numaralı Elektronik Kartlı Sayaç abonelik sözleşmesi yapılmıştır.
5. 12.07.2016 tarihinde ...'ın dilekçesinin ekinde sunduğu tapu kaydından bu adresteki taşınmazı satın aldığı anlaşılmaktadır.
6. 14.11.2017 tarihinde EKS sayma kontrol arızası sebebiyle adrese gidilmiş ve yerine 529 m3 işarda geçici mekanik sayaç takılarak bakıma alınmıştır.
7. 15.11.2017 tarihinde servis elemanlarınca sayaçta yapılan kontrolde pilinin bittiği, açma kapama vanasının arızalandığı ve sayacın mekanik verilerine göre -425,23 m3 borç kredi verdiği tespit edilmiştir.
8. 27.11.2017 tarihinde servis elemanlarınca aboneye su alması konusunda uyarı yapılmıştır.
9. ...ın 28.11.2017 tarihli dilekçesine 01.12.2017 tarih ve 8483 sayılı yazı ile cevap verilmiştir.
10. ...'ın 07.12.2017 tarihli dilekçesine 13.12.2017 tarih ve 5007 sayılı yazı ile cevap verilmiştir.
11. ...'ın 18.12.2017 tarihli 2017/09645009 numaralı Tepebaşı İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığı'na yapmış olduğu başvurusuna istinaden İdaremizden savunma ve buna dayanak bilgi ve belge talep edilmiş olup; 22.012018 tarihli yazımız ile cevap verilmiştir.
12. ... Mahallesi ...Sokak No:... adresinde kayıtlı ... numaralı Elektronik Kartlı Sayaç aboneliği 22.06.2009 tarihinde ... tarafından yapılmış olup halen devam etmektedir, Abonelik için kimlik, DASK, tapu veya Nüfus Kayıt Sisteminden sorgulandığında adreste ikamet etmesi gerekmektedir.
13. Tapu bilgilerine, ...'ın 28.11.2017 tarihinde İdaremize sunduğu dilekçe ekindeki tapu senedinden ulaşılmış olup; 12.07.2016 tarihinde söz konusu taşınmazı satın aldığı anlaşılmıştır. 26958 numaralı abonelik halen devam etmekte olup; ...'ın abonelik tesisi söz konusu değildir.
14. İdaremiz kayıtlarında Orçun ...'ın herhangi bir abonelik başvurusu bulunmadığından adına tesis edilmiş bir abonelik de yoktur.
15. **Ön ödemeli Elektronik Kartlı Sayaçlarda mevcut abone taşınmazdan ayrıldığı halde aboneliği kapatmadığı, taşınmaza yeni taşınan gerçek veya tüzel kişilerin abonelik başvurusu yapmamaları halinde abonelik devam ettiğinden kullanıcının kim olduğu İdarece bilinmemektedir. Karta su yüklemesi yapılarak sayaçtan su geçmesi kaçak su kullanımı veya usulsüz kullanım eylemini oluşturmamaktadır. Şikâyete konu durumda, sayaçta (-) tüketim oluşması halinde ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 1 1.16 maddesi "Kartlı sayaç aboneleri, sayaç arızasını ESKİ'ye bildirmek zorundadır. Geç bildirim neticesi sayacın (-) tüketime geçmesi veya tamamen bozulması halinde tüketilen su abone tarafından ödenir." hükmü, ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 35.1 maddesi "Suyu açık olan bir aboneliğe yeni taşınanlar, ESKİ'ye müracaat ederek abone sözleşmesi yapmak zorundadırlar. Aksi halde, önceki abonenin ödenmeyen borçlarından sorumludurlar." amir hükmünce sorumludur.**
16. **ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 8.11. maddesinde yer alan "Mevcut aboneliğin el değiştirmesi halinde aboneliğin kapatılması zorunludur. Aksi halde doğacak tüm borçlardan abone sorumludur." hükmü uyarınca; ... sorumlu olmakla beraber taşınmazı 12.07.2016 tarihinde satın alarak abone sözleşmesi yapmadan su kullanıldığı ...'ın dilekçesinden anlaşıldığından ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 35.1 maddesi "Suyu açık olan bir aboneliğe yeni taşınanlar, ESKİ'ye müracaat ederek abone sözleşmesi yapmak zorundadırlar. Aksi halde, önceki abonenin ödenmeyen borçlarından sorumludurlar." amir hükmünce sorumludur.**
17. **Ön ödemeli Elektronik Kartlı Sayaçlarda EKS kartları ile su yüklemesi yapıldığından, abone değişiklikleri bilinmemekte olup; tespit edildiğinde satış engeli konarak su yüklemesi engellenmektedir.**

18. *İl Bilim ve Teknoloji Müdürlüğü tarafından sertifikalı yetkili elemanlarca 15/11/2017 tarihinde sayaç tamir edilmiş ve 17.11.2017 tarihinde Elektronik Kartlı Sayaç, Eskişehir Valiliği İl Bilim ve Teknoloji Müdürlüğü elemanlarınca kontrol yapılarak mühürlenmiştir.*
19. *ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 4.1.a maddesinde "Abone, ESKİ Genel Müdürlüğünce sunulan su, atık su hizmetlerinden abonelik sözleşmesi yaparak faydalanan gerçek veya tüzel kişidir." olarak tarif edilmektedir. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 11.16 maddesi "Kartlı sayaç aboneleri, sayaç arızasını ESKİ'ye bildirmek zorundadır. Geç bildirim neticesi sayacın eksi (-) tüketime geçmesi veya tamamen bozulması halinde tüketilen su abone tarafından ödenir." hükmü, ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 35/1 maddesi "Suyu açık olan bir aboneliğe yeni taşınanlar, ESKİ'ye müracaat ederek abone sözleşmesi yapmak zorundadırlar. Aksi halde, önceki abonenin ödenmeyen borçlarından sorumludurlar." amir hükmünce taşınmazı kullananların sorumluluğu bulunmaktadır.*
20. *Tarifeler Yönetmeliğimizdeki maddeler taşınmazlardaki su tüketim bedellerinin ödenmesinde kullanılan gerçek veya tüzel kişileri sorumlu kılmak için oluşturulmuş mevzuat hükümleridir. Bu hükümler gerçek su tüketimlerini tespit etmeye yöneliktir. Aboneliği kapatmadan ayrılan kişi ile yeni abonelik tesis etmeden aynı konutta yaşamaya başlayan farklı kişilerin konutu kullanma tarihleri tespit edildiğinde sorumluluk bu tarihlere göre belirlenmektedir.*
21. *Konunun çözümü için 22.01. 2017 tarih ve 9076 sayılı yazımız ile Eskişehir İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğünden adreste ikamet edenlerin adı soyadı, TC kimlik numaraları ve güncel adres bilgileri talep edilmiştir.*
22. *Yukarıda açıklanan nedenlerle şikâyetçi, şikâyetinde haksız olup, yapılan işlem yasa ve usule uygundur ve şikâyetin reddi gerekmekte olup; bilgi ve belgeler ekte sunulmuştur." hususlarına yer verilmiştir.*
23. *Tepebaşı Kaymakamlığı Tapu Müdürlüğünün 16/01/2018 tarih ve 1473553 sayılı yazısında, "Müdürlüğümüz bilgisayar kayıtları ve siciller üzerinde yapılan araştırmalarımız neticesinde şikâyetçi adına PASİF olarak kayıtlı bölgemiz dâhilinde herhangi bir gayrimenkul kaydına rastlanılmamış olup, AKTİF olarak adına kayıtlı bölgemiz dâhilindeki taşınmaz malin tapu kaydı çikartılarak yazımız ekinde gönderilmiştir." hususlarına yer verilmiştir.*
24. *Eskişehir Valiliği İl Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğünün 02/02/2018 tarih ve 2401 sayılı yazısında "şikâyetçinin MERNİS sistemindeki kayıtlarının tetkikinde İlçemiz ... Mahallesi ...Sokak No: ...adresine 06/10/2016 tarihinde taşındığı ve güncel adresinin bu adres olduğu görülmüştür." hususlarına yer verilmiştir.*

III. İLGİLİ MEVZUAT

25. **Anayasanın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında;** *"Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler"* hükmü yer almaktadır.
26. **2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun "Görev ve yetkiler" başlıklı 2 nci maddesinde:** *"İSKİ'nin görev ve yetkileri şunlardır: a) İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,"* hükmü, anılan kanunun Ek 5 inci maddesinde *"Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır"* hükmü yer almaktadır.

27. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Tanımlar’ başlıklı 4 üncü maddesinde;

“a) Abone- ESKİ Genel Müdürlüğünce sunulan su, atık su hizmetlerinden abonelik sözleşmesi yaparak faydalanan gerçek veya tüzel kişidir.

d) Abonelik kapama- Abonenin isteği ve/veya ESKİ Genel Müdürlüğünün gerekli görmesi üzerine sayacın sökülerek kontrol edildikten sonra abonelik sözleşmesinin iptal edilmesidir. o) Bedelsiz su yükleme-

(1) EKS aboneliklerinde dijital modülün arızalanarak sayma işlemi yapmaması ve mekanik modülün doğru çalışmasına istinaden sayaçta oluşan (-) tüketimin abone tarafından taksitler şeklinde ödenmesi için taahhüt alınarak suyun karta yüklenmesi.

s) Elektronik Kartlı Sayaç- Ön ödemeli sayaç, EKS olarak kısaltılmıştır.

ee) NVİ kaydı- Nüfus ve vatandaşlık işleri Genel Müdürlüğünün adrese dayalı kayıt ve takip sisteminden alınan kayıt ve belgelerdir. ğğ) Sayaç- Abone tarafından tüketilen suyu ölçmeye yarayan aygıtlardır.

jj) Sözleşme- Eskişehir Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile abone arasındaki hukuki şartları belirleyen İdare ile abone tarafından yapılan akittir.

kk) Sözleşme iptali- Taraflardan birinin isteği üzerine sayacın sökülerek sözleşmenin iptal edilmesidir.

pp) Tahakkuk- İdarenin verdiği su ve atık su hizmetlerinin karşılığı olarak, mekanik sayaç kullanan abonenin tükettiği su miktarının ölçülmesi suretiyle tahsil edilmesi gereken bedellerin hesaplanıp faturalandırılması, Elektronik Kartlı Sayaç kullanan abonenin tahmini kullanacağı suyun tutarının peşin olarak tahsil edilmesidir.

uu) Usulsüz su kullanımı- Abonenin sayaçtan geçirerek sözleşmeye aykırı biçimde su kullanması, kullandırması veya abone olmaksızın sayaçlı su kullanmasıdır.” hükmü yer almaktadır.

28. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Abone tanımları’ başlıklı 6 ncı maddesinde; “a)

ESKİ Genel Müdürlüğü ile ilgili hizmet alanında, sözleşme yapan gerçek ve tüzel kişilere ABONE adı verilir.

b) ESKİ'nin su ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan, özel veya tüzel kişilerle su abone sözleşmesi yapılır.” hükmü yer almaktadır.

29. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Abone olma koşulları’ başlıklı 8 inci maddesinde; “(7)

Abone, abonelikten doğan haklarını başkasına devredemez.

(11) Mevcut aboneliğin el değiştirmesi halinde aboneliğin kapatılması zorunludur. Aksi halde doğacak tüm borçlardan abone sorumludur.

(12) Özel veya tüzel kişiler adres değişikliği yaptıklarında, yeni taşınılan yere abone olmakla yükümlüdürler.” hükmü yer almaktadır.

30. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Sayaçlar’ başlıklı 11 inci maddesinde;

“(9) ESKİ, EKS sayaçlarının tüketimi doğru sayıp saymadığını, kaçak veya usulsüz kullanım olup olmadığını kontrol etmek için yerine geçici bir sayaç takarak, sayacı kontrol amaçlı sökebilir. Abone sayacın muayenesi sonucu arızalı veya hatalı çıkması durumunda tamir ücreti ve oluşan tüketimi ödemekle yükümlüdür.

(10) Aboneler de sayaçlarının kontrol edilmesini isteyebilirler...

(16) Kartlı sayaç aboneleri, sayaç arızasını ESKİ'ye bildirmek zorundadır. Geç bildirim neticesi sayacın (-) tüketime geçmesi veya tamamen bozulması halinde tüketilen su abone tarafından ödenir.

(19) Kartlı sayacın asıl görevi, içerisinde geçen su miktarını doğru ölçmektir. Diğer görevi de, sayacın hafızasına yüklenmiş olan kredinin bitmesi halinde otomatik olarak vanasını kapatması ve su geçişine izin vermemesidir. Kredi bittiği halde, herhangi bir sebeple vana kapanmaz ve sayaç (-) tüketim göstererek borç kaydeder ise abone, ölçümlenen(tüketilen) bedeli ödemekle yükümlüdür.” hükmü yer almaktadır.

31. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Çeşitli yaptırımların uygulanması’ başlıklı 35 inci maddesinde;

“1) Suyu açık olan bir aboneliğe yeni taşınanlar, ESKİ’ye müracaat ederek abone sözleşmesi yapmak zorundadırlar. Aksi halde, önceki abonenin ödenmeyen borçlarından sorumludurlar.

(2) Aboneler ESKİ ile yaptıkları abonelik sözleşmesine ait ilişkisini kesmeden aboneliği terk ederse, başkaları tarafından kullanılacak suyun bedelinden ve herhangi bir sebeple oluşacak (sayaç çalınması, sayaç arızası, sayaca müdahale gibi) tahakkuktan sorumludur.” hükmü yer almaktadır.

32. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Su kapama ve açma ücreti’ başlıklı 40 ncı maddesinde;

“Borcun ödenmemesi durumunda veya sözleşme, yönetmelik ve yasalara aykırı davranış nedeniyle abonenin suyu kesilir. Borcun ödenmesi veya aykırılığın ortadan kalkması halinde, her kapama bir açmayı gerektirdiğinden 27.1. maddede belirtilen ücretin iki katı tutarında ücret alınarak abonenin suyu açılır. Aboneliğin suyu ana şebekeden kesilmiş ise idarece yapılan tüm masraflar aboneden ayrıca tahsil edilir.” hükmü yer almaktadır.

33. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Kaçak su’ başlıklı 41 inci maddesinde;

“Abone iken veya abone olmaksızın ESKİ’ye ait su dağıtım şebeke hattı veya şebeke yolundan, kuyu veya kaynaktan boru döşeyerek, motor bağlayarak, şebekeyi delerek, sayacı söküp yerine boru bağlayarak, kayıtsız sayaç takmak veya abone olmadan sayaç takarak, sayacın tüketimini doğru olarak kaydetmesini önleyecek bir tertibat kurarak, mühür kopararak (mukavelesiz) su temin etmek ve kullanmak, şehir şebeke suyu haricinde, kendi imkânları ile ESKİ’nin görev alanı içerisinde kalan yer altı veya yerüstü kaynaklarından izinsiz ve ruhsatsız olarak su temin ederek atık su üretmek işlenmesi yasak olan fiillerden olup, aynı zamanda su hırsızlığı suçunu oluşturduğundan, bu gibiler hakkında yasal soruşturma yapılmakla birlikte, tespit edilen kaçak su ve atık su tüketim miktarı, cezalı olarak tahakkuk ve tahsil edilir ve kaçak bağlantı iptal edilir.” hükmü yer almaktadır.

34. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Usulsüz su verme’ başlıklı 43 üncü maddesinde;

“(1) Aboneler, daimi veya geçici bağlantı yaparak başkalarına usulsüz su veremez. Usulsüz su veren abonenin suyu kesilir. Usulsüz su kullanımından dolayı suyu alan ve verenden 50 şer m3 su bedeli yüksek tarifieden ceza olarak tahsil edilir.” hükmü yer almaktadır.

35. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Abone sözleşmesi’ başlıklı 55 inci maddesinde;

“Bu yönetmelik hükümlerinin tamamı abone sözleşmesinin metni olarak kullanılır. Bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce abone sözleşmesini imzalamış olan eski sözleşmelerin Yönetmeliğe aykırı olan hükümlerinin yerini bu Yönetmelik hükümleri alır.” hükmü yer almaktadır.

36. ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin ‘Uygulama’ başlıklı 56 ncı maddesinde;

“Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesini müteakip, Yönetmelikte yer almayan teknik, idari ve hukuki düzenlemeleri yapmaya, uygulamada karşılaşılabilecek tüm aksaklıkları ve eksiklikleri gidermeye Yönetim Kurulu yetkilidir.” hükmü yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ HÜSEYİN YÜRÜK’ÜN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ

37. Başvurunun kabulü ile şikâyetçi tarafından bizzat kullanıldığı ispat edilemeyen su bedelinin tamamının, şikâyetçiden talep edilmesi işleminin geri alınması ve evin eski sahibi/kiracısı ve şikâyetçinin sorumluluk kapsamalarının gerekli incelemeler yapıldıktan sonra ayrı ayrı ve açıkça

ortaya konulması sonrasında tahsilata girişilmesi hususunda ESKİ'ye tavsiyede bulunulması önerilmiştir.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka ve Hakkaniyete Uygunluk Yönünden

38. Şikâyetçi, yeni aldığı eve taşınmadan önceki döneme ait faturalara itiraz etmektedir.
39. İdare, ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 35.1 maddesi gereğince kullanımdan şikâyetçinin sorumlu olduğunu belirtmektedir.
40. Dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgelerin tetkikinden, ... Mah. ...Sokak No:... (Şikâyetçi ve idare tarafından No:... olarak belirtilmiştir.) adresine yönelik ... numarası ile ... adına abonelik sözleşmesi imzalandığı, sözleşme hükümlerinin ESKİ Tarifeler Yönetmeliği hükümleri ile benzerlik gösterdiği, EKS arıza raporunun 14/11/2017 tarihli olduğu, 14/11/2017 tarihli iş emri ile sayma kontrolü amacıyla sayaç değişikliğine gidildiği, EKS Servis Bakım Raporunun 15/11/2017 tarihli olduğu, sayacın pilinin bitmesi üzerine (-) eksi krediye düştüğü, 27/11/2017 tarihli iş emri ile tamir edilen sayacın montajının yapıldığı, tapu kayıtlarına göre şikâyetçinin ... Mah. ... Ada ...Parsel ...numaralı bağımsız bölümü 12/07/2016 tarihinde satın aldığı, şikâyetçinin 06/10/2016 tarihinde ikametgâhını söz konusu adrese taşıdığı, şikâyetçinin 28/11/2017 tarihli dilekçe ile '*sayaç arızası nedeniyle yaptığı başvuru sonucunda yeni aldığı ev için 2013 yılından bu yana hiç su yüklemesi yapılmadığı ve -425 ton su borcu çıkarıldığı, , eski kiracının evi aldıktan sonra 3 ay daha oturmaya devam ettiği, Kasım 2016 itibari ile kendisinin oturmaya başladığı*' gerekçeleri ile Kasım 2016 öncesi borcun eski kiracıdan alınmasını ESKİ'den talep ettiği, ESKİ'nin 01/12/2017 tarihli yazı ile ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 35.1 maddesi gereğince sorumluluğun şikâyetçiye ait olduğu yönünde cevap verdiği,
41. **Şikâyetçinin 07/12/2017 tarihli dilekçe ile ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 35.2 maddesi gereğince sorumluluğun eski kiracı ...'de olduğundan bahisle husumetin ona yöneltilmesini ve kendisi ile borçsuz yeni bir abonelik kurulmasını talep ettiği, ESKİ'nin 13/12/2017 tarihli yazı ile ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 35.1 maddesi gereğince sorumluluğun şikâyetçiye ait olduğu yönünde cevap verdiği hususları tespit edilmiştir.**
42. Şikâyetçinin Tepebaşı Kaymakamlığı İlçe Tüketici Hakem Heyeti Başkanlığına yaptığı başvuru, tarifeler yönetmeliğinin 35.1 hükmü gereğince 26/02/2018 tarihinde reddedilmiştir. Kararda ayrıntılı bir inceleme yapılmadan sadece yönetmeliğin bir hükmüne dayanılarak işlem yapıldığı, dayanan hükmün bir alt fıkrasında yer alan hükme dayanıldığında ise başvurunun kabul edilmesi gerektiği sonucunun çıkacağı, ilgili idarenin tarifeler yönetmeliği düzenlemesinde tahsilat aşamasında her ilgiliyi sorumlu tutacak şekilde düzenlemeler getirdiği, idarenin yönetmeliğin 35.1 hükmü gereği şikâyetçiden, 35.2 hükmü gereği eski sahip/kiracıdan su kullanım bedelini talep ve tahsil edebileceği, bu yollara başvurulması durumunda idarenin bir kullanımdan dolayı iki tahsilat gerçekleştirebileceği ve sebepsiz zenginleşmiş olacağı hususları dikkate alındığında kararın yerinde olmadığı, bu nedenle somut olaya özgü ayrıntıyı bir inceleme yapılması gerektiği hususu tespit edilmiştir.
43. Uyuşmazlık, yeni satın aldığı konutta yeni bir abonelik sözleşmesi kurmadan, eski sahibin/kiracının da aboneliği sonlandırmadan evi tahliye etmesi nedeni kullanılan su bedelinin kime tahakkuk ettirilmesi gerektiği hakkındadır.
44. İdare ile su kullanımına dair yapılan sözleşmeler, 'abonelik sözleşmesi'dir. Bilindiği üzere abonelik sözleşmeleri, tüketicinin, belirli bir mal veya hizmeti sürekli veya düzenli aralıklarla edinmesini sağlayan sözleşmelerdir. Abonelik sözleşmesi ile İdare, su kullanımına dair tüm hizmetleri vermekle, sözleşmenin diğer tarafındaki abonman ise genel ifade ile kullanımından kaynaklı tahakkuk eden tutarı ödemek zorundadır.

45. Şikâyetçi, 28/11/2017 tarihli dilekçesinde ‘yeni aldığı evin sayacının arızalı olduğu’ hususunda idareye başvurduğunu belirtmiştir. Başvuru tarihine dosya kapsamında yer alan bilgi ve belgelerden erişilememiştir. İdare tarafından 14/11/2017 tarihinde sayaç arızalı bulunmuş ve sayaç değişikliğine gidilmiştir. Yapılan incelemede sayacın (-) eksi 425 ton krediye düştüğü tespit edilmiştir.
46. Tapu kayıtlarına göre şikâyetçi evi 12/07/2016 tarihinde satın almış ve 28/11/2017 tarihli dilekçesinde eve 3 ay sonra taşındığını belirtmiştir. Şikâyetçinin 06/10/2016 tarihinde ikametgâhını söz konusu adrese taşıdığı adres bilgileri raporundan tespit edilmiştir.
47. İdare somut olayda “Karta su yüklemesi yapılarak sayaçtan su geçmesi kaçak su kullanımı veya usulsüz kullanım eylemini oluşturmamaktadır.” şeklinde görüş belirtmiştir. Gerçekten de ESKİ Tarifeler Yönetmeliğinin 41 inci maddesinde ayrıntısına verilen kaçak su kullanımı ve 43 üncü maddesinde yer verilen usulsüz su verme kullanımına ilişkin açıklamalar somut olaya uygulanmamaktadır. Ancak yönetmeliğin tanımlar kısmında ‘Abonenin sayaçtan geçirerek sözleşmeye aykırı biçimde su kullanması, kullandırması veya abone olmaksızın sayaçlı su kullanması’ olarak tanımlanan usulsüz su kullanımının somut olayda gerçekleştiği tespit edilmiştir.
48. Yargıtay bir kararında, (13. Hukuk Dairesi, Esas: 2006/15055, Karar: 2007/2388) “Davacı taşınmaz mülkiyeti kendisine ait olsa dahi dava dışı abonenin borcundan sorumlu değildir. Davalı ödenmeyen su bedelini ancak abone ya da fiili kullanıcıdan talep edebilir.” şeklinde hüküm kurmuştur. (Kaynak: Corpus Mevzuat)
49. Yargıtay 4. Hukuk Dairesi, (Esas: 1999/10749 Karar: 2000/1506, Kaynak: Corpus Mevzuat) “davalının oturduğu ve kaçak su tükettiği dönemin daha sağlıklı biçimde belirlenerek sadece o dönemdeki kaçak tüketimle sorumlu tutulması gerekir.” şeklinde hüküm kurmuştur.
50. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu bir kararında, (Esas: 2013/13-204, Karar: 2013/1393, “Mahkemenin de kabulünde olduğu üzere kural olarak abone sözleşmelerinde kullanılan su tüketiminden aboneyle birlikte fiili kullanıcı da sorumludur. Somut uyuşmazlıkta davacıyla davalı arasında abone sözleşmesi olmadığı için davacının sözleşmeden kaynaklanan sorumluluğu yoktur. Ancak davacı 19.06.2007 tarihinde dükkânın zilyetliğini devralıp tapuda adına tescil işlemi yapıldığına göre bu tarihten sonraki talebi nedeniyle fiili kullanıcı olduğunun kabulü ile bu tarihten sonraki dönem için aboneyle birlikte sorumludur. Ne var ki dava konusu edilen 12.159.40 TL'lik faturada tüketilen su miktarı olan 4691 m2 su aboneliğin ilk tesis edildiği tarihten fatura tarihine kadar olan tüketimi kapsamaktadır. Bu nedenle davacı 19.06.2007 tarihinden önce tüketilen su bedelinden sorumlu tutulamaz. Mahkemece, yapılan bu açıklamalar gözetilerek 19.06.2007 tarihinden önce ve sonraki dönemde kullanılan su miktarlarına ilişkin tarafların delilleri toplanıp, bilirkişi incelemesi de yaptırılarak davacının sorumlu olduğu miktar saptanarak sonucuna uygun bir karar verilmesi gerekir” şeklinde hüküm kuran daire kararını, “Davalı belediyeye dava... Kooperatif arasında abonelik sözleşmesi bulunmakta olup, davacının su aboneliği tesis edilen taşınmazı 19.06.2007 tarihinde devraldığı tapu kaydından anlaşılmaktadır. Ayrıca davacının taşınmazın zilyetliğini, tapu devrinden önce kazandığına dair dosyada herhangi bir bilgi veya belge de bulunmamaktadır. Davalı idare tarafından, dava konusu su aboneliğine ilk endeks (0) kabul edilerek 4691 m3 su tüketimi karşılığı 12.159,40 TL fatura tahakkuk ettirilmiştir. Bu durum, tahakkuk ettirilen su bedelinin, abone tesis tarihinden itibaren yapılmış olan toplam su tüketimi karşılığı olduğunu göstermektedir. Davaya konu abonelik sözleşmesinden kaynaklanan su tüketiminden, aboneyle birlikte fiili kullanıcı da kullandığı miktarla sorumludur. Bu bakımdan abone olmayan davacının, taşınmazı devraldığı 19.06.2007 tarihinden sonraki tüketimden sorumlu tutulması gerekir.” gerekçesi ile onamıştır. (Kaynak: Corpus Mevzuat)
51. Somut olayda her ne kadar kaçak su kullanımı olmasa da 425 ton suyu kimin kullandığına yönelik gerekli inceleme ve araştırma yapılarak gerçek kullanıcının tespit edilmesi gerekmektedir.

52. Sonuç olarak, İdarenin, 425 ton olarak gerçekleşen kullanımın kim tarafından yapıldığının tespiti yönelik 22/12/2017 tarihli yazı ile Nüfus ve Vatandaşlık Müdürlüğünden 2014-2017 yılları arasında konutta ikamet edenlerin kim olduğu konusunda bilgi talep ettiği, varsa yazıya verilen cevabın dosya kapsamında yer almadığı, şikâyetçinin evi 12/07/2016 tarihinde satın aldığı ve 06/10/2016 tarihinde ikametini (3 kişilik aile olarak) bu eve taşıdığı sabit olduğu, şikâyetçinin 06/10/2016 tarihinden önce evde ikamet ettiğine dair ilgili idare tarafından bir tespit bulunmadığı, şikâyetçinin taşınma tarihi olan 06/10/2016 tarihi ile idareye sayaç arızasını ilettiği 15/11/2017 tarihi arasında geçen **11 ay 9 günlük süre zarfında 425 ton su kullanımının kabulünün 2018 yılı su ve atık su satış tarifesinde konut aboneleri için belirtilen 3,05 m3/TL fiyat dikkate alındığında hayatın olağan akışına aykırı düşeceği,**
53. Evin eski sahibi/kiracısı ...'ın mevcut aboneliğini sonlandırmadan evi tahliye ettiği, şikâyetçinin de kendi adına abonelik tesis etmeden sayaç arızalanana kadar eski abonelik üzerinden su kullanmaya devam ettiği, bu kapsamda evin eski sahibi/kiracısı ...'ın Yönetmeliğin 8 inci maddesinin yedinci, on birinci fıkrası, 11 inci maddesinin dokuzuncu, on altıncı ve on dokuzuncu fıkrası, 35 inci maddenin ikinci fıkrası gereğince, şikâyetçi ...'nın Yönetmeliğin 8 inci maddesinin on ikinci fıkrası, 35 inci maddenin birinci fıkrası gereğince sorumlu olduğu, sorumluluk doğuran olayların ve su kullanımının kim tarafından yapıldığının açıkça ortaya konulması gerektiği, abonelik sözleşmesi gereğince kullanılan su bedelinin sadece sözleşme kurallarını ihlal eden veya suyu kullanan kişilerden tahsil edilmesi gerektiği, burada önemli olan unsurun suyu kim kullandığının olduğu, İdare tarafından sağlanan hizmet ve haklardan faydalananların doğrudan sorumlu tutulması ve 'kullanan öder' prensibi ile hareket edilmesi gerektiği, İdare tarafından tahsil gerekçesi bağlamında Yönetmeliğin 35 inci maddesinin birinci fıkrası ile 35 inci maddesinin ikinci fıkrasının yarıştığı, **İdare tarafından su kullanımının kim tarafından gerçekleştirildiği tespit edilmeden doğrudan şikâyetçiden talep edilmesinin hatalı olduğu,** bu kapsamda şikâyetçinin eve zilyet olduğu taşınma tarihinden önce gerçekleşen kullanımlardan evin eski sahibi/kiracısı ...'ın, şikâyetçinin eve zilyet olduğu taşınma tarihinden sonraki kullanımlardan şikâyetçinin sorumlu tutulması gerektiği, bu kullanımların belirlenmesinde sayaca yapılan en son yüklemenin tarihi ve aylık ortalama kullanım miktarları gibi hususların dikkate alınması ve ilgili idarece sorumluluk kapsamlarının açıkça ortaya konulması gerektiği ve 425 tonluk su tüketim bedelinin tamamının başvurudan alınmasının hakkaniyetle bağdaşmayacağı değerlendirildiğinden idare tarafından işlemin geri alınarak başvuranın mağduriyetin giderilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.
54. Yukarıdan beri anlatılan hususlar, başvuranın iddiaları, idarelerin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, yargı kararları ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; başvuran tarafından bizzat kullanıldığı ispat edilemeyen su bedelinin, şikâyetçiden talep edilmesi işleminde hukuka ve hakkaniyete uygunluk tespit edilememiştir.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

55. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiştir. ESKİ'nin **karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi ilkesine** uymadığı tespit edildiğinden, İdarenin bahse konu ilkelere uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN YASAL MEVZUAT

56. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, bu Tavsiye Kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde idare tarafından herhangi bir eylem ya da işlem tesis edilmezse (varsa) dava açma süresinden kalan süre işlemeye devam edecek olup Eskişehir İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle;

Başvurunun **KABULÜNE**;

Su bedelinin tamamının şikayetçiden tahsiline yönelik işleminin geri alınarak, şikayetçi ile evin eski sahibi/kiracısının kullanım miktarlarının sayaca yapılan en son yükleme tarihi ile aylık ortalama kullanım miktarları gibi hususlar da dikkate alınarak belirlenip buna göre su bedeli tahsili yoluna gidilmesi hususunda **ESKİŞEHİR SU ve KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

Kararın BAŞVURANA ve ESKİŞEHİR SU ve KANALİZASYON İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE tebliğ edilmesine,

6328 sayılı Kanununun 20 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, ilgili idarece bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna, **Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.**

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi